

OBSAH

Úvod	5
I. Přírodní podmínky pražské kotliny	9
1. Poloha české kotliny a její význam	11
2. Vývoj pražské oblasti před vznikem osad	13
3. Změny terénu v Praze v historické době	15
4. Klimatické poměry Prahy v raně feudální době. Geobotanický ráz	20
II. Vznik Prahy	24
1. Nejstarší zprávy a názory historiků o vzniku Prahy	24
2. Pravěké osídlení pražské oblasti do starší doby hradištní	26
3. Pražská oblast ve starší době hradištní	33
4. Praha ve střední době hradištní do konce 9. století	39
III. Opevnění Prahy	44
1. Opevnění v pražské oblasti do starší doby hradištní	44
2. Opevnění do vzniku Pražského hradu	50
3. Nejstarší opevnění Pražského hradu	56
4. První kamenné opevnění Pražského hradu v raně feudální době. Přestavba Vyšehradu	59
5. Přestavba opevnění při zdokonalení feudálních vojsk za Soběslava II.	62
6. Vývoj pražského města do vybudování opevnění	66
7. Kodifikace významu města Prahy a první městské opevnění po roce 1235	72
8. Nové Město pražské a jeho opevnění 1348—1350. Přestavba obou hradů	79
9. Doplnování opevnění za rozvoje palné zbraně až do celkové přestavby v 17. stol.	83
10. Zásobování vodou	85
IV. Zápasy do vzniku raně feudálního státu českých Slovanů	88
1. Zápasy do vzniku kmenového svazu Samova	88
2. Operace v době Samova kmenového svazu	90
3. Obrana českých Slovanů proti feudální říši Karla Velikého	96
4. Závěry z války do vzniku raně feudálního státu	102
V. Boje o Prahu v raně feudálním období	105
1. Vývoj od vzniku raně feudálního státu	105
2. Obrana proti německým feudálům do spojení moravských a českých Slovanů	109
3. První operace v pražské oblasti roku 872. Bojovníci v čele českých kmenů	117
4. Vnitřní boje v knížecí družině a vývoj do pádu Velkomoravské říše	120
5. Závěry z operací 9. století	124

6. Vývoj na začátku 10. století	129
7. Výprava Jindřicha I. do Čech v roce 929	132
8. Obnovení nezávislosti Čech a její obrana za Boleslava I. a II.	136
9. Zahraníční zásahy do Čech v době vnitřních zápasů po smrti Boleslava II.	145
10. Obložení Prahy Jindřichem III. roku 1041	151
11. Zesílení českého státu v 11. století	161
 VI. Boje o Prahu v období feudální rozdrobenosti	 163
1. Vývoj vojenského umění v období feudální rozdrobenosti	163
2. První útok moravských knížat na Prahu roku 1068	165
3. Ohrožení Prahy Břetislavem v roce 1091	167
4. Zápas o Prahu mezi Svatoplukem a Bořivojem II. roku 1105	170
5. Boj o Prahu mezi Bořivojem II. a Vladislavem, roku 1109—10	172
6. Nejtěžší obložení Prahy moravskými úředními knížaty v roce 1142	180
7. Zápas Frídřicha a Soběslava II. roku 1178—1179. Spojení třídního boje s přemyslovskými rozbroji	186
8. Poslední vnitřní boje v období feudální rozdrobenosti na konci 12. století	196
9. Závěry z operací raně feudálního období	198
 VII. Boje o Prahu v období vrcholného feudalismu	 202
1. Vojenské umění v období vrcholného feudalismu	202
2. První odboj šlechty proti králi v roce 1248—9. První účast pražské městské pevnosti	205
3. Zmatky po smrti Přemysla II.	213
4. Výprava Albrechtova do Čech v roce 1304. Odražení Albrechtova útoku.	215
5. Vnitřní zápas v Praze a boje o Prahu po vyměření Přemyslovců do roku 1310	220
6. Zápas o Prahu mezi Jindřichem Korutanským a Janem Lucemburským	225
7. Odboj šlechty proti Janu Lucemburskému	241
8. První odboj města Prahy proti králi roku 1319	247
9. Závěry z bojů o Prahu v období vrcholného feudalismu	250
 VIII. Boje o Prahu za první krise feudalismu v Čechách	 254
1. Situace a rozpory v Čechách před husitským revolučním hnutím	254
2. Obložení Prahy v zápasech panstva s králem v roce 1401	260
3. Vznik široké proticírkevní koalice	266
4. Zápas o vytvoření revolučního střediska v Praze do jara 1420	266
5. Období převahy chudiny v Praze. Sjednání v odporu proti zahraniční reakci	278
6. Přípravy k obraně proti útoku křižácké výpravy	284
7. Obložení Prahy křižáky v létě 1420	294
8. Vítězství na Vítkově	299
9. Obhlášení Vyšehradu a nová porážka Žikmundova	310
10. Praha pod vedením chudiny v čele země	322
11. Revoluční diktatura v Praze. Pád vlády chudiny	325
12. Zápas o Prahu v období vedení měšťansko-šlechtického svazu	328
13. Boje mezi Starým a Novým Městem, vítězství reakce roku 1434	339
14. Závěr z bojů o Prahu v husitském revolučním hnutí	346

IX. Boje o Prahu v období znovuupevnění feudalismu	350
1. Rozpory v Praze do jejího obsazení Jiřím z Poděbrad	350
2. Obsazení Prahy Jiřím z Poděbrad v roce 1448	354
3. Vnitřní zápasy v Praze mezi patriciátem a řemeslníky za Jagellonců	361
4. Vývoj v první polovině 16. století	369
5. Čeští stavové za války šmalkaldské. Žoldnéřské vojsko	372
6. Legální oposice stavů proti porušování zemského práva	381
7. Vliv městského lidu na sílu odboje. Období snahy po radikálním odporu	386
8. Revoluční boj lidu a jeho zrada šlechtou a patriciátem	399
9. Následky pokoření odboje proti Ferdinandově snaze o reakční samovládu	413
10. Závěry z bojů o Prahu v období znovuupevnění feudalismu	420
Závěr	425
Exkurs I. Utrpení lidu ve válkách v období feudálním	439
Exkurs II. Vznik „zázraku“ při výpravě Jindřicha II. do Čech v r. 1004	442
Obrazová příloha	447
Literatura a prameny	449
Seznam schemat a diagramů	461
Seznam zkratek	462
Rejstřík jmenný	464
Rejstřík věcný	484